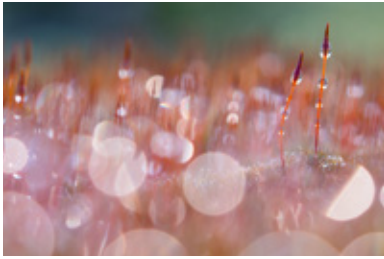

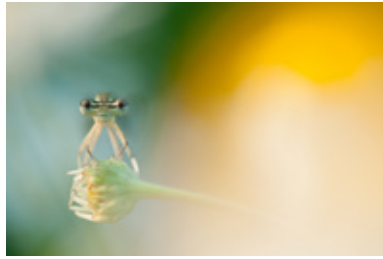
Macrofotografie

DE KUNST VAN CLOSE-UPS

Inhoud

- 8 -
APPARATUUR
Camera, objectieven en
optische hulpmiddelen

- 20 -
**SCHERPTE EN HANDIGE
HULPMIDDELEN**

- 30 -
**NATUURLIJK LICHT
EN KUNSTLICHT**
De kunst van verlichten
en belichten

- 78 -
ARTISTIEKE FOTOGRAFIE

- 92 -
PLANTEN

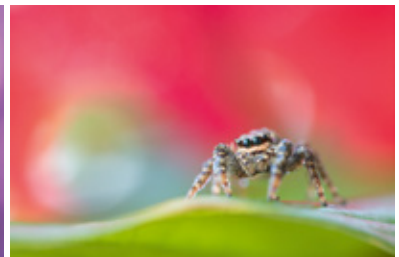
- 104 -
PADDENSTOELEN

- 148 -
VLINDERS EN RUPSEN

- 158 -
LIBELLEN

- 170 -
**SPINNEN EN
SPINNENWEBBEN**

- 44 -
COMPOSITIE

- 56 -
ZWART-WITFOTOGRAFIE

- 66 -
WITTE ACHTERGROND
Natuurlijke setting
en veldstudio

- 116 -
KEVERS

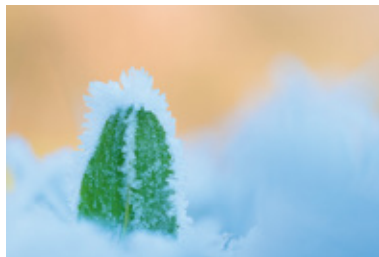
- 126 -
REPTIELEN

- 136 -
AMFIBIEËN

- 180 -
ANDERE VLIEGERS EN
SPRINGERS
Bijen, wespen, vliegen, muggen,
sprinkhanen en wantsen

- 192 -
SNEEUW EN IJS

- 5 -
VOORWOORD

- 6 -
VERWONDERING

- 205 -
DANKWOORD

- 206 -
INDEX

~~~~~

Ooit nam Edwin Giesbers deel aan de jaarlijkse fotowedstrijd van – toen nog – het natuurtijdschrift *Grasduinen* (dat later *Roots* werd) en won direct de hoofdprijs. Het is niet te zeggen of dat het startpunt was, maar feit is wel dat daarna zijn carrière een enorme vlucht nam. En terecht. Er zijn veel mensen die een natuurfoto kunnen schieten, en ook heel veel die denken dat ze het kunnen, maar écht gevoel in zo'n foto kunnen leggen, dat is voorbehouden aan weinigen. Of hij nu landschappen fotografeert, dieren, flora of macrofotografie, zijn foto's onderscheiden zich altijd door de warmte die hij erin weet te leggen. Al jarenlang is Edwin daarom een geliefd fotograaf van *Roots* en ik ben dan ook heel blij dat wij in deze samenwerking een prachtig boek over macrofotografie hebben kunnen maken. Een must voor elke fotograaf die zich in deze technieken wil bekwamen.

Fanny Glazenburg,
Hoofdredacteur *Roots*

Voorwoord

Als ecooloog ben ik altijd gefascineerd geweest door natuurfotografie. Beelden van de natuur leggen vast wat ik als wetenschapper niet vast kan leggen. Het gaat hier om de schoonheid van het object, maar ook patronen en kleuren die een andere en voor mij onmisbare blik geven op mijn studieobject. Goede foto's geven mij een onverwacht beeld waardoor ik overdonderd word en tegelijk de werkelijkheid op een andere wijze ga bezien. Dit is precies wat de macrofoto's van Edwin Giesbers bij mij losmaken. Zijn composities zijn van uitzonderlijke schoonheid, speelse kunstwerken van licht en kleur. Mooi vind ik hoe hij de omgeving weet te vangen, waarbij het eigenlijke insect of de bloem maar een klein deel van de foto in beslag neemt, maar door de vormen en kleuren juist heel erg opvalt. Verrassend is hoe de vaak heel geringe scherptediepte het beeld versterkt, waardoor het object sterk in een context wordt geplaatst. Het is fantastisch dat we Edwins kunsten nu krijgen aangereikt in dit prachtige boek.

Prof. dr. Hans de Kroon,
Ecoloog Radboud Universiteit Nijmegen

Verwondering

Nog nooit is macrofotografie binnen de natuurfotografie zo populair geweest. Je kunt er qua invulling en onderwerpen dan ook alle kanten mee op. Kleurrijke planten, bizar uitziende insecten of vervaarlijk kijkende slangen! Of wil je juist lekker abstracte foto's maken? Geen probleem! Het kan allemaal met macrofotografie en het leuke is dat je hiervoor niet eens ver weg hoeft. Een veldje in de buurt waar ze een zadenmengsel van wilde bloemen hebben uitgezaaid, of de oever van een slootje twee straten verderop kan al ontelbare uren fotoplezier opleveren. Dure spullen nodig? Nee, hoor! En wat macrofotografie misschien nog wel het allerleukst maakt, is dat het bereikbaar is voor iedereen. Je hebt er geen dure camera's en hele peperdure objectieven voor nodig. Zelfs met een compactcamera of een instapmodel SLR-camera met eenvoudige close-up hulpmiddelen zijn al fijne macrofoto's te maken. Evenmin hoeft je er dure reizen naar exotische gebieden voor te maken. Nee, de leukste macro-onderwerpen vind je op je balkon, in je tuin of zelfs nog dichterbij: in huis (zie hoofdstuk 'Spinnen en spinnenwebben'). Een paar vierkante meter is al voldoende!

Mijn eerste ervaring met macro-onderwerpen had ik in de tuin van mijn ouders. Ik was hooguit een jaar of drie, vier en zodra het buiten een redelijke temperatuur was, liep ik de tuin in en ging ik zitten in het gras. Daar vond ik allerlei kleine beestjes: glanzende kevertjes, harige spinnen, zoemende zweefvliegen en nog veel meer. Ik verwonderde mij over een slak die voorzichtig uit zijn huisje tevoorschijn kwam en had nog geen idee wat een hermafrodit was. Ook groef ik met mijn worstenvingertjes in de dikke klei en vond onder meer pieren. Op een dag begon mijn moeder hard te gillen, een van die glibberige pieren hing half uit mijn mondhoek! Al die kleine kruipende en vliegende diertjes boeiden mij mateloos, en werden - na het pierconsumeerincident - ook mijn vrienden en kregen alle een naam. Toen ik later van mijn vader voor mijn 12de verjaardag een camera cadeau kreeg, lag ik weer in het gras, maar nu om ze te fotograferen. Sindsdien ben ik daar niet meer mee gestopt.

Die kleine wonderlijke wereld heeft mij niet meer losgelaten en tot op de dag van vandaag speur ik het liefst op mijn

knieën in een weide vol wilde planten en haar bewoners. Het gevoel van verwondering dat ik als kleine jongen ervoer als ik tussen de bloemen en beestjes lag, heb ik nog steeds. Voor mij zijn al die beestjes persoonlijkheden met een eigen karakter. Net als in het boek van Godfried Bomans *Erik of het klein insectenboek*. De bijna kinderlijke vreugde die ik telkens ervaar, gecombineerd met de fantasie die ik (nog steeds gelukkig) heb wanneer ik een bijzonder insect ontdek, of als ik apart gedrag waarneem, is voor mij de basis van mijn macrofotografie. Elke keer verbaas ik mij weer en ervaar ik mijn directe omgeving nog intenser. De foto's volgen dan vanzelf.

In dit boek neem ik je graag mee op een ontdekkingsreis in de macrofotografie, waarbij allerlei bekende en minder bekende onderwerpen aan bod komen.

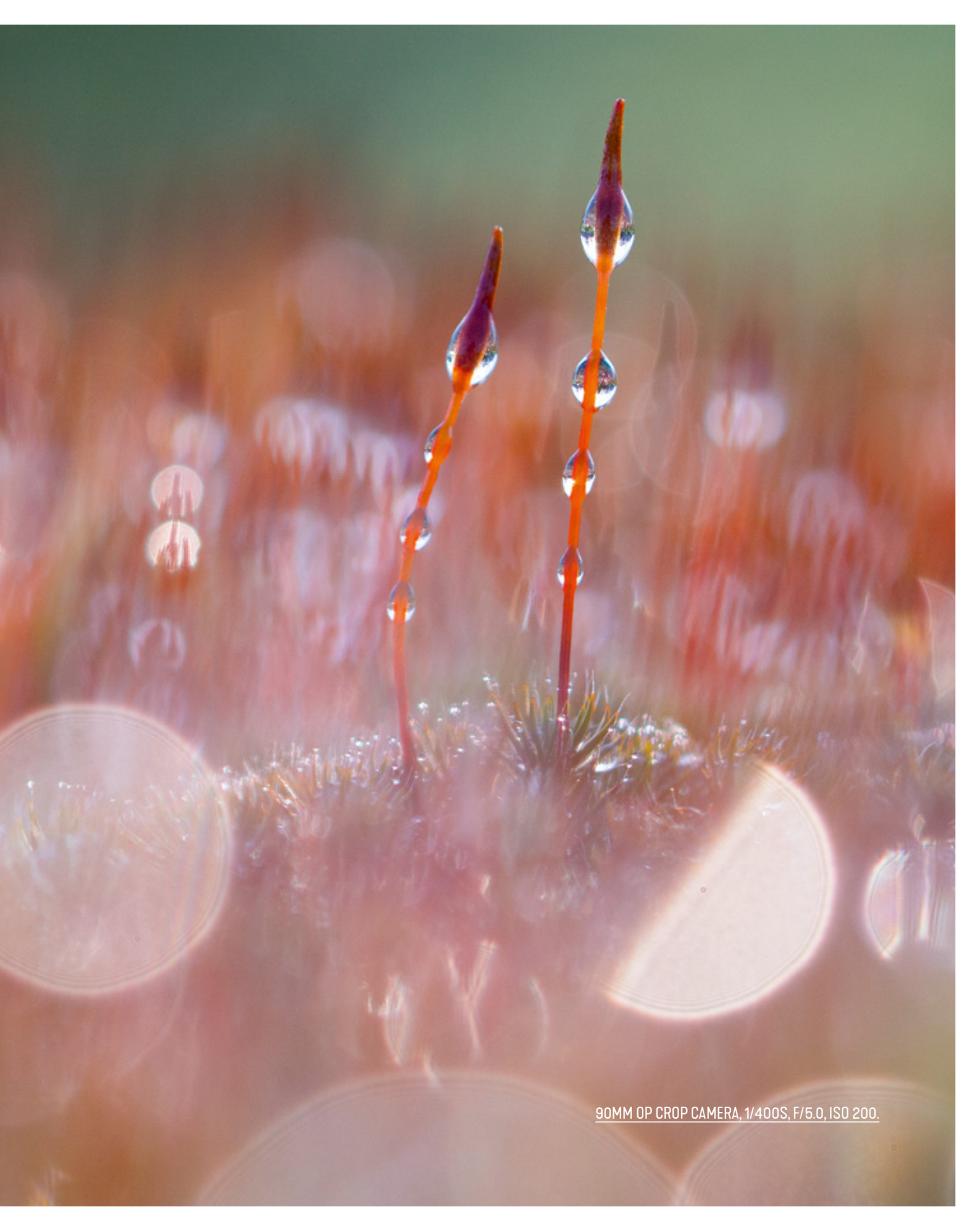
Ik hoop dat je het met veel plezier zult lezen!

Apparatuur

CAMERA, OBJECTIEVEN EN
OPTISCHE HULPMIDDELEN

90MM OP CROP CAMERA, 1/400S, F/5.0, ISO 200.

STANDAARDUITRUSTING VAN DE AUTEUR VOOR MACROFOTOGRAFIE

1 Nikon AF-S 80-400 mm f/4.5-5.6G VR ED	13 3-delige tussenringenset
2 Nikon D750 SLR-camera	14 Lume Cube lampen
3 Flitsdiffusor	15 Reflectiescherm
4 Draadloze afstandsbediening	16 Leofoto Macro Focusing Rail MP-150
5 Nikon AF-S Nikkor 20 mm F/1.8	17 Raynox DCR-250
6 Tamron 90 mm f/2.8 Di Macro 1:1 VC USD	18 Hoekzoeker Nikon DR-6
7 Laowa 15 mm f/4.0 Wide Angle 1:1 Macro	19 Nikon systeemflitser
8 Leofoto Ranger LS-324C + Ballhead LH-40	20 PocketWizard radiotriggers FlexTT5 en MiniTT1
9 Hulpmiddelen: schaar, blaasbalg, kwast, pincet, wasknijpers	21 Nikon systeemflitser
10 Paraplu	22 Simpel zaklampje met gloeilamp
11 Leofoto MT-01 statief en Leofoto MT-01 balhoofd	23 Rijstzakje
12 Laowa 25 mm F/2.8 2.5-5x Ultra-Macro	24 Kniemat (foam)

CAMERA'S

Goede apparatuur is onontbeerlijk om technisch goede foto's te maken. Voor natuurfotografie koos men in het verleden vrijwel uitsluitend voor een spiegelreflexcamera (SLR). Dat was logisch omdat de keuze in modellen in verschillende prijsklassen groot is, waardoor er voor ieders portemonnee dus wel iets tussen zit. Maar het belangrijkste is natuurlijk de mogelijkheid om allerlei verschillende objectieven, van groothoek en macro tot tele, te gebruiken om je heel specifiek op een bepaald onderwerp te kunnen richten. En naast alle speciale lenzen zijn er voor deze camera's ook nog eens allerlei accessoires te koop zoals filters, een externe flitser, een hoekzoeker en afstandsbediening, wat de mogelijkheden eindeloos vergroot.

Maar tegenwoordig zijn ook de systeemcamera's/Micro Four Thirds sterk in opkomst bij natuurfotografen. Waar je bij SLR-camera's het gewicht en de omvang als negatieve punten kunt ervaren, zijn de systeemcamera's in het voordeel. Doordat de spiegel ontbreekt zijn deze camera's namelijk kleiner en compacter, net als de objectieven en daardoor zijn dergelijke camera's makkelijker mee te nemen.

Systeemcamera's zijn al enkele jaren op de markt, en hadden ze in het begin relatief veel last van ruis bij hoge ISO-waarden, nu is er een inhaalslag gemaakt doordat camerafabrikanten juist dit type camera de laatste jaren goed hebben doorontwikkeld. Dankzij de enorme kwaliteitsverbetering die dat heeft opgeleverd, is er nu een verschuiving in de markt gaande naar de systeemcamera's. Op dit moment zal met name de wildlifefotograaf vanwege de grote keuze in objectieven met een brandpuntsafstand van 400 mm of meer nog steeds voor de SLR-camera kiezen. Voor macrofotografie

loont het zeker de moeite ook eens naar de verschillende systeemcamera's te kijken.

COMPACTCAMERA

Wil je eerst ontdekken of macrofotografie je bevalt en wil je niet te veel geld uitgeven, dan is een compactcamera uit de middenklasse een optie. Veel van deze modellen zijn uitgerust met een klein zoomobjectief waarmee je al bijzonder dichtbij kunt fotograferen. Het nadeel is wel dat door de kleinere sensor de scherptediepte veel groter is en het lastig is om foto's te maken met een onscherpe voor- en achtergrond. Maar die grotere scherptediepte biedt ook weer een voordeel, zeker in combinatie met de groothoekstand van het objectief. Dikwijls kun je daarmee op zeer korte afstand, vaak enkele centimeters voor de lens, fotograferen. Deze camera's zijn prima bruikbaar voor fotografie van kleine onderwerpen als insecten of reptielen en amfibieën in een landschap. Door de grote scherptediepte krijg je – in combinatie met een kleiner diafragma – ook het landschap herkenbaar in beeld.

Het klinkt misschien allemaal zo positief dat je denkt: waarom neem ik nog zo'n fotorugzak vol met objectieven en camera's mee op mijn fototrip?

Natuurlijk heeft een compactcamera ten opzichte van een SLR-camera zijn beperkingen, maar er zijn prima resultaten mee mogelijk, ondanks de nadelen die ik hier zal vermelden. Zo zijn er de relatief kleine sensoren, die met name boven 400 ISO nog behoorlijk veel ruis opleveren. En ook de resolutie is niet zo extreem hoog als bij de meeste SLR-camera's. Daar staat tegenover dat de resolutie in combinatie met een goed presterend objectief voldoende is om grote posters af te laten drukken. Een ander nadeel van de

compactcamera is dat je ook vastzit aan het (zoom)objectief op de camera; dat kan immers niet worden gewisseld. Met een SLR-camera heb je daarentegen volop uitbreidingsmogelijkheden met extreme groothoekobjectieven, speciale macro-objectieven of flinke teleobjectieven. Toch heeft een compactcamera twee grote voordelen voor de fotograaf. Ten eerste leer je door de beperkingen van een compactcamera je skills als fotograaf verbeteren. Je leert omgaan met de beperkingen van de camera in het veld waardoor je beter op situaties kunt anticiperen. En ten tweede is de compactcamera door zijn geringe formaat en gewicht ideaal om altijd bij je te hebben waardoor je legio fotomomenten kunt vastleggen die anders aan je voorbij zouden gaan.

COMPACTCAMERA: MACROFOTOGRAFIE IN HET TELELENSBEREIK

De meeste macrofotografen die met een SLR-camera fotograferen, gebruiken in het algemeen een objectief van 90 tot 200 mm. Bij dit type objectief heb je de mogelijkheid door de keuze van het diafragma om een beeld te creëren met een scherp afgebeeld hoofdonderwerp en een onscherpe voor- en achtergrond. Hierdoor leg je als fotograaf de nadruk op het onderwerp en heb je geen last van storende elementen in de achtergrond. Nu hebben compactcamera's een (veel) kleinere sensor dan SLR-camera's waardoor de scherptediepte veel groter is. Tel daarbij op dat de kortste instelafstand in de groothoekstand van de lens zit en je krijgt een beeld met veel voor- en achtergrondscherpte. Wil je toch een beeld produceren dat meer in de buurt komt van wat SLR-camera's in combinatie met een macro-objectief produceren, dan kun je beter de macrofunctie in de telestand gebruiken. Door de telelenswerking kun je dan

CANON POWERSHOT G15, 6.1 MM,
1/500S, F/5.0, ISO 320.

Een aantal compactcamera's is prima inzetbaar voor dichtbijfoto's van insecten als deze zwarte heidelibel waarbij de kleinere sensor voor meer scherptediepte zorgt.

CANON POWERSHOT G15, 6.1 MM, 1/1600S,
F/4.5, ISO 400, ONDERWATERHUIS.

Met een compactcamera in een onderwaterbehuizing zijn door het handzame formaat wat makkelijker onderwaterfoto's van padden te maken.

toch kleine onderwerpen als vlinders aardig beeldvullend fotograferen en krijg je ook meteen een prachtige voor- en achtergrondscherpte.

COMPACTCAMERA: MACROFOTOGRAFIE MET GROOTHOEK

Veel compactcamera's kunnen met de groothoekstand van het ingebouwde objectief iets wat SLR-camera's met standaard groothoekobjectieven niet kunnen: kleine insecten of bijvoorbeeld

kikkertjes tot maar 1 centimeter voor het objectief fotograferen! Daardoor kun je als fotograaf een beeld creëren waarbij je het insect groot in beeld laat zien met het landschap – de leefomgeving – op de achtergrond. Met een specialistische groothoekmacro als de Laowa 15 mm kan dat ook, maar door de kleinere sensor heb je een veel grotere scherptediepte waardoor het landschap op de achtergrond herkenbaarder in beeld is. Wel handig is het dan als de camera beschikt over een

kantelbaar display. Daardoor kun je makkelijker de camerapositie – vlak boven de grond – gebruiken terwijl je op de display goed het onderwerp kunt zien.

MACRO-OBJECTIEVEN

Deze lenzen zijn speciaal geconstrueerd en optisch aangepast voor het dichtbijbereik. Ze bereiken dan ook het beste resultaat qua scherpte en kleur en contrast. Nadeel is alleen dat ze wel wat duurder zijn in aanschaf. Het

mooie van een macro-objectief is dat het instelbereik loopt van oneindig tot dichtbij met een afbeeldingsmaatstaf van 1:1. Ter vergelijking: een standaard zoomobjectief met macrostand heeft meestal maar een afbeeldingsmaatstaf van 1:4 waardoor je je onderwerp 4x kleiner in beeld krijgt. Maar wat betekent nu die veelgebruikte aanduiding 1:1 afbeeldingsmaatstaf? Die stamt nog uit de tijd van de analoge SLR-camera's. Het betekent dat je met het objectief een oppervlak van het formaat van je full-frame sensor (36 x 24 mm) beeldvullend vastlegt zodra je op de kortste instelafstand fotografeert. Bij APS-C-camera's krijg je dan bijvoorbeeld dat kevertje nog groter in beeld omdat het sensorformaat kleiner is. Macro-objectieven zijn er in allerlei brandpunten, vanaf 50 mm tot 200 mm. Het voordeligste objectief is de 50 mm en dit is al prima geschikt voor bijvoorbeeld plantenfotografie. Een nadeel van het 50 mm-objectief is dat je dicht op het onderwerp moet krui- pen ten opzichte van objectieven met een brandpunt rond de 100 mm, waar- door deze lens iets minder geschikt is om schrikachtige dieren als bepaalde soorten insecten, reptielen of amfibie- en te fotograferen. Voor een bredere toepassing worden dan ook vaak de objectieven gebruikt rond 100 mm. Bij deze modellen is de afstand van camera tot onderwerp groter en is het dus eenvoudiger om schuwere insecten te fotograferen, omdat deze door de gro- tere afstand minder snel zullen weg- vluchten. Ook is de onscherpte in voor- en achtergrond vager en dit komt de foto ten goede.

GROTERE MACRO-OBJECTIEVEN

De laatste groep macro-objectieven zijn de langere brandpunten rond 150/200 mm. De voordelen van deze langere macrolenzen liggen voor de

hand: een nog grotere afstand tot het onderwerp waardoor de kans minder groot is dat je onderwerp op de vlucht slaat. Door de geringe scherptediepte kun je het hoofdonderwerp scherp laten uitkomen tegen een heel rustige achtergrond. Hierdoor krijgt het on- derwerp meer zeggingskracht. Ook hebben de meeste objectieven van dit type een eigen statiefgondel, waardoor de objectief-/cameracombinatie beter uitgebalanceerd op het statief beves- tigd kan worden. Nadelen van deze objectieven, naast de hogere prijs, zijn het grotere formaat en het hogere ge- wicht.

TELE(ZOOM)OBJECTIEVEN

Bij sommige tele- en telezoomobjec- tieven is de kortste instelafstand toe- reikend voor - bijna - beeldvullende foto's van grotere insecten als libellen of grotere soorten amfibieën en rep- tielen. Ook grotere planten of groepjes planten kunnen met dit type objectief prima gefotografeerd worden. Echte 1:1 macrofotografie is dat niet, maar er zijn hiermee zeker prima close-up fo- to's te maken.

Voorbeelden zijn de Nikon AF-S 80-400 mm f/4.5/5.6G ED VR, Nikon AF-S 200-500 mm f/5.6 VR ED en de Sigma 60-600 mm f/4.5-5.6 DG OS. Het voordeel van een grotere brand- puntsafstand is wel dat je meer af- stand tot het onderwerp kunt aan- houden en je ook midden op de dag - als bijvoorbeeld libellen en vlinders wat schrikachtiger zijn - beter kunt foto- graferen. Mocht de minimale instelaf- stand van het teleobjectief niet toe- reikend zijn, dan kun je een of meer tussenringen gebruiken om zo dicht op je onderwerp te kunnen fotografe- ren.

VOORZETLENZEN

Het goedkoopste onderdeel om ma-

crofoto's te maken is de dioptrie voor- zetlens. Dit is eigenlijk niets meer dan een soort brillenglas dat verkrijgbaar is in verschillende sterkten, van +1 diop- trie tot +10. Deze voorzetlens schroef je op je objectief en daarmee verkort je de minimale instelafstand. Hoe hoger de dioptriewaarde, hoe dichterbij je je onderwerp kunt fotograferen en des te groter je dit in beeld kunt brengen. Het voordeel van een voorzetlens is de lage prijs; voor rond de 10 euro heb je er al een. Bovendien levert het gebruik van een voorzetlens geen lichtverlies op. Nadelen zijn er ook: de optische kwaliteit wordt nadelig beïnvloed doordat de scherpte teruggloopt. Beter is het om niet met open of groot dia-

[500MM OP FULL-FRAME CAMERA, 1/160S, F/6.3, ISO 400, +0.67 EV.](#)

Wil je grotere planten als de gele lis met veel onscherpte rondom de plant fotograferen, dan is een groter tele(zoom)objectief daarvoor prima te gebruiken.

450MM OP FULL-FRAME CAMERA, 1/400S, F/5.6, ISO 400, +1.67 EV.

Grotere reptielen als de zandhagedis kun je ook prima met een aantal tele(zoom)objectieven fotograferen mits ze een relatief korte instelafstand hebben. Deze zandhagedis is met de Nikon AF-S 200-500 mm f/5.6E VR ED gefotografeerd.

fragma te werken en voor een aardig resultaat moet je wel een aantal stops diafrageren.

Voorzetlens zijn er echter ook nog in verschillende kwaliteiten. Een standaard voorzetlens bestaat uit één bolle lens. Wil je meer kwaliteit, dan is een achromatische voorzetlens aan te bevelen. Deze lens bestaat uit twee lens-elementen die elkaars afwijkingen corrigeren. Bepaalde ongewenste eigenschappen, zoals chromatische aberratie (kleurschifting en paarse randjes), worden daarmee verminderd.

SUPERMACRO MET RAYNOX EN MACRO-OBJECTIEF

Voor extreme macrofotografie kun je ook een voorzetlens op een macro-objectief combineren om zo nog dichter

op het onderwerp te kunnen fotograferen. Speciale vermelding hierbij verdient het merk Raynox. Er zijn verschillende modellen te koop. Ik gebruik de Raynox DCR-250, die een +8 dioptrie heeft en geschikt is voor objectieven met een filtermaat tussen 52 en 67 mm. De voorzetlens kan via een klemsysteem direct op het objectief worden bevestigd. Dit werkt zeer snel en bovendien levert de voorzetlens – in combinatie met mijn Tamron 90 mm – een behoorlijk goede afbeeldingskwaliteit. In plaats van een hele libel of juffer op een spriet kan ik met deze combinatie nu bijna alleen de kop van het insect fotograferen. Prachtig toch?

BALGAPPARAAT

Dit werkt hetzelfde als een tussenringenset. Ook het balgapparaat wordt tussen de camera en het objectief geplaatst, maar het heeft een grotere uittrek en daardoor zijn er nog kleinere objecten beeldvullend te fotograferen. Ook heeft het balgapparaat vaak een eigen instelslede, waarmee de combinatie heen en weer kan worden geschoven voor een secure afstelling van de scherpstelling. Door de eigen statiefgondel is de combinatie camera/lens/balgapparaat beter uitgebalanceerd en heb je minder last van trillingsonscherpte. Een ander voordeel ten opzichte van tussenringen is de in- en uitschuifbare balg, waardoor sneller een variabele afbeeldingsmaatstaf ter beschikking is.

Met de Tamron 90 mm f/2.8 en de Raynox DCR-250 voorzetlens kan ik de koraaljuffer fotograferen. De Live View met 10x vergroting is dan ideaal om heel kritisch bij de geringe scherptediepte te kunnen scherpstellen.

90MM OP FULL-FRAME CAMERA, 1/125S, F/7.1, ISO 1000, RAYNOX VOORZETLENS.

Voor portretten van heel kleine juffers als deze koraaljuffer voldoen de meeste macro-objectieven ook niet. Met een voorzetlens van Raynox kan ik nog dichterbij fotograferen om zodoende het portret te maken.

Situatie tussen de heide bij het fotograferen van de koraaljuffer met de Laowa 25 mm Ultra-Macro.

LAOWA 25 MM ULTRA-MACRO OP FULL-FRAME CAMERA, 1/25S, F/11.0, ISO 1000.

Met de Laowa 25 mm Ultra-Macro kan ik de koraaljuffer in de vroege ochtend met een afbeeldingsmaatstaf van 5:1 vastleggen.

LAOWA 25 MM ULTRA-MACRO OP FULL-FRAME CAMERA, 1/200S, F/11.0, ISO 1000, LAOWA MACRO TWIN FLITSER.

Het herfstblad heb ik op een raam geplakt en met de camera en Laowa 25 mm Ultra-Macro met een afbeeldingsmaatstaf van 5:1 gefotografeerd.

SUPERMACRO MET LAOWA

Jarenlang keek ik met een ietwat ja-loerse blik naar Canon-fotografen. Natuurlijk niet om hun camera's ... Het ging mij om de Canon-fotografen die werkten met de Canon MP-E 65 mm. Een bijzonder objectief dat dieper in het macrogebied doordringt dan andere objectieven. De standaard macro-objectieven halen in het algemeen een afbeeldingsmaatstaf van 1:1, oftewel ware grootte. Behoorlijk kleine onderwerpen als een vliedertje kun je zo beeldvullend vastleggen. Met mijn Tamron 90 mm f/2.8 Di Macro 1:1 VC USD bereik ik dit op mijn full-frame Nikon D750 camera ook. Bij veel macro-onderwerpen voldoet deze 1:1 afbeeldingsmaatstaf prima. Maar soms

wil je meer en de Canon MP-E maakt dat mogelijk – en wel tot 5:1. Zo kun je alleen de ogen van een libel of alleen het kopje van een wesp fotograferen. Maar ja, die Canon MP-E past alleen op een Canon camera. En toen verscheen recentelijk de Laowa Venus 25 mm F/2.8 2.5-5x Ultra-Macro. Eindelijk! Een objectief met een afbeeldingsmaatstaf van 2:5 tot 5:1. Van een fabrikant met een goede reputatie op het gebied van onder andere prima en bijzondere macro-objectieven. En ook niet onbelangrijk: leverbaar met een vattling voor Canon, Pentax, Sony en Nikon. Eenmaal uit de doos valt mij meteen op hoe compact en licht het objectief eigenlijk is, met een lengte van 82 mm en een gewicht van slechts

400 gram, terwijl de Canon MP-E bijna twee keer zwaarder is met 730 gram. De Laowa voelt, net als andere objectieven van het merk, door de metalen behuizing degelijk aan. Zelfs de lensdop is van metaal. In tegenstelling tot mijn Tamron 90 mm kan ik de Laowa 25 mm niet op oneindig focussen. Het objectief is dan ook speciaal geconstrueerd voor een optimale afbeeldingskwaliteit in het dichtbijbereik. Er zitten twee ringen op het objectief: een om het diafragma te bedienen dat loopt van f/2.8 tot f/22. De andere ring is voor de instelling van de afbeeldingsmaatstaf, die loopt van 2,5x tot 5x ware grootte. Een scherpstelling zit er dus niet op, wat in de praktijk betekent dat je eerst een af-

Setting bij het nest van de rode bosmier met het Laowa 15 mm groothoek macro-objectief en de Laowa macro twin flitser.

LAOWA 15 MM OP FULL-FRAME CAMERA, 6.1 MM, 1/200S, F/11.0, ISO 500, LAOWA MACRO TWIN FLITSER.

Dichtbij met de Laowa groothoek-macro op een nest van de rode bosmier krijg je een intieme kijk in het leven van de mierenkolonie. Een enkele mier beklimt het objectief om de 'belager' te lijf te gaan.

beeldingsmaatstaf kiest en vervolgens scherpstelt door de camera dichter of verder van je onderwerp te bewegen. Daardoor moet je vooral vanaf statief werken en dan bij voorkeur ook nog met een instelslede. Door de minimale scherptediepte is dit laatste onderdeel eigenlijk onmisbaar, want hiermee kun je minutieus de afstand verstellen. De Laowa 25 mm is een geheel handmatig objectief. Dat betekent dus dat je naast handmatig scherpstellen ook handmatig moet belichten met werkdiafragma en de camera op de M-stand van manuele belichting. Het nadeel hiervan is dat zodra je een kleinere diafragma dan $f/2.8$ instelt het zoekerbeeld donkerder wordt. Afhankelijk van het ingestelde diafrag-

ma bemoeilijkt dat de scherpstelling. Het was dus eventjes wennen om met deze lens te werken, maar ook niet meer dan dat. Omdat licht een probleem kan zijn bij extreme macrofotografie – waar je dicht op het onderwerp zit en vaak in je eigen schaduw werkt – is het gebruik van een flitser aan te raden.

GROOTHOEKMACRO

Naast de meer close-up beelden, waarbij het insect of reptiel scherp staat afgebeeld in een verder onscherpe en niet herkenbare omgeving, is het ook leuk om juist wat van de biotoop van het dier in het beeld te betrekken. Door de leefomgeving ook te laten zien, vertel je met het beeld meer een

verhaal. Voor dit type beeld zijn sommige groothoekobjectieven met een korte instelafstand geschikt, zoals de Nikon AF-S Nikkor 20 mm F/1.8. De instelafstand van dit objectief is 20 centimeter en hierdoor kan ik een middelgrote kever of volwassen zandhagedis voldoende groot afbeelden en daarbij met de beeldhoek van 20 mm ook prima de biotoop laten zien. Het is wel raadzaam om wat kleinere diafragma's als $f/11$ te gebruiken om meer scherptediepte te creëren en zo de omgeving meer herkenbaar af te beelden. Een topper in de combinatie groothoek/macro is de Laowa 15 mm F/4.0. Een bijzondere lens die ook een afbeeldingsmaatstaf van 1:1 biedt en dit combineert met een prachtige